

Handläggare
Sara Carlsson
Telefon: 08-508 287 98**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2026-05-19, p. 13

Miljöförvaltningens ansvar att bidra till lösningar för fastighetsnära insamling för äldre fastigheter i innerstaden.

Svar på skrivelse från Ashna Ibrahim (C) Torbjörn Erbe (M) m.fl.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Ashna Ibrahim, Centerpartiet och Torbjörn Erbe Moderaterna m.fl. har lämnat in en skrivelse till miljö- och hälsoskyddsnämnden angående miljöförvaltningens ansvar att bidra till lösningar för fastighetsnära insamling (FNI) för äldre fastigheter i innerstaden. En viktig del i den gröna omställningen är att öka återvinningen och göra det enklare för stockholmarna att göra rätt. Införandet av obligatorisk FNI av förpackningar gäller från 1 januari 2027. I stora delar av Stockholm, inte minst i nyproducerade områden, finns goda förutsättningar att implementera FNI. I våra äldre stadskärnor ser verkligheten annorlunda ut med trånga gårdar, små soprum och kulturhistoriska värden som måste värnas. Tiden är en kritisk faktor. Utan tydliga besked från staden riskerar bostadsrättsföreningar och fastighetsägare att under 2026 påbörja dyra och irreversibla ombyggnationer som i slutändan kan visa sig vara helt i onödan.

Skrivelsens författare önskar få svar på följande frågor:

- Vilka konkreta krav ställer miljöförvaltningen, i sin roll som tillsynsmyndighet, på SVOA för att säkerställa att de tar fram de flexibla och alternativa lösningar som förvaltningen själv efterlyser i sitt remissvar?
- Är majoriteten beredd att ge miljöförvaltningen ett tydligt mandat att avkräva SVOA ett system med generella undantag för fastigheter där det bevisligen saknas rimliga fysiska förutsättningar, i linje med förvaltningens egen analys?
- På vilket sätt kommer miljöförvaltningen aktivt följa upp SVOA:s pågående utredningsarbete för att garantera att

alternativa lösningar prioriteras för innerstaden, i stället för att bli en sekundär eftertanke?

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen besvarar skrivelsen utifrån miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvarsområde.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i sitt remissyttrande avseende Stockholm Vatten och Avfalls (SVOA) förslag till ny avfallsplan för Stockholms kommun lyft att den stora variationen av bostadsområden troligtvis kommer att medföra behov av olika tekniska lösningar för avfallsinsamling. I rollen som tillsynsmyndighet har förvaltningen inte möjlighet att ställa krav på hur SVOA ska utforma de tekniska lösningarna för insamling av avfall. Förvaltningen deltar i en dialog med Trafikkontoret och SVOA om hur fastighetsnära insamling kan genomföras i praktiken. Förvaltningen bevakar att de lösningar som tas fram är förenliga med gällande lagstiftning utifrån miljöbalken och dess förordningar. Förvaltningen är fortsatt öppen för dialog och samverkan med SVOA och kan bidra med tillsynsperspektiv i arbetet.

Fastighetsnära insamling innebär att avfall samlas in från den fastighet där det uppkommer, eller från en plats i nära anslutning till fastigheten, dock högst 400 meter från fastighetsgräns.

Att ge förvaltningen mandat att avkräva SVOA ett system med generella undantag är inte möjligt utifrån avfallslagstiftningen. De möjligheter staden (SVOA) har utifrån lagstiftning är att istället komma överens med fastighetsägaren om alternativa lösningar för insamling.

Det finns vissa möjligheter till undantag från kravet på fastighetsnära insamling. En kommun får samla in avfall på en upphämningsplats som inte är fastighetsnära i de delar av en kommun som antingen är glest befolkat, det finns ensligt belägna fastigheter, det saknas farbar väg eller lämplig tilläggningsplats, eller i de fall det finns andra omständigheter som gör det synnerligen svårt att ordna fastighetsnära insamling. I någon av dessa fall får kommunen (SVOA) och fastighetsägare komma överens om en plats så nära fastigheten som möjligt där avfallet kan hämtas.

SVOA har sedan i höstas arbetat med att ta fram kriterier som ska uppfyllas för flerfamiljshus där det finns behov av att hantera det avfall som uppkommer på fastigheten utanför sin egen fastighet. Om kriterierna uppfylls kan avfallet istället lämnas på en överenskommen plats (dagens återvinningsstationer). SVOA är nu klara med vilka kriterier som behöver vara uppfyllda.

De kriterier som fastigheten ska uppfylla för att avfallet som uppkommer på fastigheten ska få lämnas på annan plats är; utrymmesbrist (inomhus), utrymmesbrist (utomhus) samt orimlig ekonomisk belastning. Dessutom tas hänsyn till om fastigheten är kulturhistorisk klassad.

Utifrån möjligheten att anordna fastighetsnära insamling på en plats inom 400 meter från fastigheten samt fortsatt möjligheten att i vissa fall använda närliggande återvinningsstationer, bedömer förvaltningen att det finns goda förutsättningar att möjliggöra fastighetsnära insamling. Att införa generella undantag från kravet på fastighetsnära insamling är inte förenligt med lagstiftarens avsikt att alla hushåll ska ha tillgång till fastighetsnära insamling i syfte att öka insamlingen av förpackningsavfall. Förvaltningen kan dock inom ramen för tillsynen ställa krav på utredningar eller åtgärder om det visar sig att den fastighetsnära insamlingen inte uppfyller lagstiftningen. Kraven kan ställas antingen mot fastighetsägaren eller SVOA beroende på uppkommen situation.

I propositionen ”Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning” föreslås bland annat att kommunen inte längre ska utöva tillsyn över de skyldigheter som kommunen har att utföra avfallshanteringstjänster åt kommunmedborgare och företag. Denna tillsyn föreslås istället övergå till länsstyrelsen. Förslaget är att förändringen träder ikraft 1 juli 2026. Den föreslagna förändringen väntas innebära att tillsynen över SVOA:s arbete med FNI kommer övergå till länsstyrelsen. Dock finns det fortfarande en stor osäkerhet avseende vad förslaget i propositionen faktiskt kommer innebära. Förvaltningen och länsstyrelsen har en dialog kring detta och länsstyrelsen har efterfrågat förtydligande från regeringskansliet.

Miljöförvaltningen kommer fortsätta följa arbetet med att införa fastighetsnära insamling tillsammans med SVOA och Trafikkontoret.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Monika Gerdhem
Avdelningschef

Bilaga

Skrivelse från Ashna Ibrahim (C) Torbjörn Erbe (M) m.fl.

Miljöförvaltningens ansvar att bidra till lösningar för fastighetsnära insamling för äldre fastigheter i innerstaden.

Svar på skrivelse från Ashna Ibrahim (C)
Torbjörn Erbe (M) m.fl.